

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 17.5.2006
COM(2006) 201 végleges

2006/0075 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA
a közösségi vámügyi cselekvési program (Vám 2013) létrehozásáról

(előterjesztő: a Bizottság)

{SEC(2006)570}

INDOKOLÁS

1) A JAVASLAT HÁTTERE

- **A javaslat alapja és célkitűzései**

A 253/2003/EK európai parlamenti és tanácsi határozat létrehozta a Vám 2007 elnevezésű közösségi vámügyi cselekvési programot, amely 2007. december 31-én lejár. A Bizottság 2005. április 6-án közleményt¹ fogadott el, amelyben kifejezésre jut a Vám 2007 és a Fiscalis 2003–2007 programnak a Vám 2013², illetőleg a Fiscalis 2013 program útján történő meghosszabbításának szükségessége.

- **Általános háttér**

Az elkövetkezendő években az Európai Unió előtt álló egyik legnagyobb kihívás a lisszaboni stratégia újraindításában³ meghatározottaknak megfelelően a növekedés és a munkahelyteremtés. A Vám 2013 program aktívan támogatja e stratégia megvalósítását azáltal, hogy jelentős mértékben hozzájárul az EU vállalatainak versenyképességéhez a hazai piacokon és a világpiacon egyaránt.

A Vám 2013 program a részt vevő országok vámigazgatási szerveit támogatja a legális kereskedelem megkönnyítésében, valamint az eljárások egyszerűsítésében és felgyorsításában, ugyanakkor biztosítja a polgárok biztonságát és védelmét, valamint a Közösség pénzügyi érdekeit.

Az új program különösen a következőkre törekszik:

- a páneurópai elektronikus vámkörnyezet kialakításának támogatására és a korszerűsített Vámkódex végrehajtásához való hozzájárulásra;
- az EU vámigazgatási szervei és a harmadik országok vámhatóságai közötti nemzetközi vámügyi együttműködés kiterjesztésére az ellátási lánc biztonságának területén, az EU nemzetközi kötelezettségeivel összhangban;
- az „engedélyezett gazdálkodó” fogalom további fejlesztésének és alkalmazásának támogatására, a jogkövető kereskedőkre vonatkozó eljárások megkönnyítése érdekében;
- a jelenleg működő transzeurópai IT-rendszerek karbantartásának biztosítására;
- a harmadik országok – különösen a tagjelölt országok, a potenciális tagjelölt országok és az európai szomszédsági politika partnerországai – vámigazgatási szerveivel folytatott együttműködés, információcsere és a helyes gyakorlat további fejlesztésére.

¹ COM(2005)111, 2005. április 6. (hatásvizsgálat – SEC 2005/423).

² A vámügyi program megfogalmazás magára a vámügyi programra vonatkozik, függetlenül attól, hogy a Vám 2000, a Vám 2002 vagy a Vám 2013 programot értik-e alatta. Amennyiben egy konkrét programra történik utalás, 2007-es programként vagy 2013-as programként említjük.

³ COM(2005) 330, 2005. július 20. és SEC (2005)622/3, 2005. május 2.

- **A javaslat által érintett területet szabályozó hatályos rendelkezések**

A Vám 2013 program a Vám 2007 program örökébe lép.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és célkitűzéseivel**

Nem alkalmazható.

2) AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓ ÉS HATÁSVIZSGÁLAT

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultáció**

A konzultáció módszerei, a megcélzott főbb ágazatok és a válaszadók általános bemutatása

A részt vevő országok mindegyike szerepet vállalt az elektronikus úton megvalósított félidős értékelésben, hat országban pedig helyszíni esettanulmányt végeztek. E látogatások során mélyinterjúkat szerveztek a program koordinátoraival, az IT-rendszerek felhasználóival, az események résztvevőivel, a vámigazgatási szervek vezetőivel, valamint a gazdasági szereplőkkel. A félidős értékelésnél az árutovábbítási kapcsolattartó csoport és az e-vám kapcsolattartó csoport tagjaként részt vevő gazdasági szereplőket is megkérdezték. A programhoz kapcsolódó események résztvevőitől rendszeresen visszajelzést kérnek; ez a 2007-es program beépített nyomon követési rendszerének része.

A válaszok összefoglalása és figyelembevételük módja

Az érdekelt felek megítélése szerint a vámügyi program kiemelkedő jelentőségű az igazgatások szükségletei szempontjából, és elengedhetetlen az EU vámuniójának működtetéséhez. A részt vevő országok különösen méltányolták a program által biztosított rugalmasságot, amit a jövőben is fenn szeretnének tartani. Azt is hangsúlyozták, hogy a program kulcsszerepet játszik a részt vevő országok támogatásában a közöttük folyó tapasztalatcsere során, és lehetővé teszi számukra a költséges hibák elkerülését. A félidős értékelés a képzés és az információterjesztés területén folytatott tevékenységek megerősítésére ajánlásokat fogalmazott meg. Ezeket az ajánlásokat az új javaslat megszövegezésekor figyelembe vették.

- **A szakvélemények összegyűjtése és felhasználása**

Külső szakértők bevonására nem volt szükség.

- **Hatásvizsgálat**

Az első választási lehetőség, a vámügyi program leállítása, azonnali és megsemmisítő hatást gyakorolna a belső piacra és különösen a vámunió végrehajtására.

A második választási lehetőség, vagyis úgy létrehozni a 2013-as programot a 2007-es program meghosszabbításaként, hogy nem biztosítanak kiegészítő forrásokat az új politikai kezdeményezések támogatására és/vagy a megváltozott körülmények kezelésére, a jelenlegi helyzet fokozatos romlásával járna. Bár ez a lehetőség rövid távon kielégítőnek tűnhet, hamarosan jelentkeznének a korlátai és a nem kívánatos

hatásai, mivel a vámigazgatási szervek számára nem biztosítana elegendő forrást a közeljövő kihívásainak leküzdésére.

A harmadik választási lehetőség azt irányozza elő, hogy a 2013-as programot a 2007-es program meghosszabbításaként hozzák létre, kiegészítő pénzügyi forrásokkal megerősítve, egyrészt az új politikai kezdeményezések támogatására, másrészt minden egyéb aljogcímhez rendelt költségvetés csekély növelésének megelőlegezésére. Azok az új politikai kezdeményezések, amelyek jelentősen hozzájárulnak a teljes mértékben elektronikus vámigazgatáshoz (e-vám kezdeményezés), az említett kiegészítő források nagy részét felemésztik. A transzeurópai IT-rendszerek frissítése kiegészítő költségvetést tesz szükségessé az információcserében várható növekedés kezelése érdekében, miközben a kiegészítő forrásokat csak korlátozott mértékben használják fel az ismeretmegosztás előmozdításának támogatását célzó kezdeményezések kidolgozásához az e-tanulás és az információterjesztés területén.

A Bizottság a munkaprogramban ismertetettek alapján hatásvizsgálatot végzett, az arról szóló jelentés a SEC(2006)570 számú dokumentumban található.

3) A JAVASLAT JOGI ELEMEI

- **A javasolt intézkedés összefoglalása**

Közösségi vámügyi cselekvési program (Vám 2013) létrehozása.

- **Jogalap**

Az Európai Közösséget létrehozó szerződés és különösen annak 95. cikke.

- **A szubszidiaritás elve**

Érvényesül a szubszidiaritás elve, mivel a javaslat nem esik a Közösség kizárólagos hatáskörébe.

A tagállamok a következő ok(ok) miatt nem tudják kielégítő mértékben megvalósítani a javaslat célkitűzéseit:

Mivel az e határozatban megállapított intézkedések célkitűzéseit a részt vevő országok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a fellépés terjedelme és hatása miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség – a Szerződés 5. cikkében megállapított szubszidiaritás elvével összhangban – intézkedéseket fogadhat el.

A javaslat célkitűzései a következő ok(ok) miatt közösségi fellépéssel hatékonyabban valósíthatók meg.

Bár a program célkitűzéseinek megvalósításáért elsősorban a részt vevő országokat terheli a felelősség, a program keretében folytatott tevékenységek összehangolásához, valamint az infrastruktúra és a szükséges ösztönzés biztosításához közösségi fellépésre van szükség.

A javaslat ezért megfelel a szubszidiaritás elvének.

- **Az arányosság elve**

A javaslat a következő ok(ok) miatt felel meg az arányosság elvének:

Az EK-Szerződés 5. cikkében foglalt arányosság elvének megfelelően ez a határozat nem lépi túl a célkitűzéseinek eléréséhez szükséges mértéket.

- **Az eszközök megválasztása**

Javasolt eszközök: egyéb (közösségi program).

Egyéb eszközök a következő ok(ok) miatt nem lennének megfelelőek:

Nem alkalmazható.

4) KÖLTSÉGVETÉSI VONZAT

A Közösséget terhelő működési költségek két fő kategóriára oszthatók: az együttes fellépések és az informatikai tevékenységek költségei. Az együttes fellépések a következők: teljesítményértékelési tevékenységek, szemináriumok, workshopok, projektszoportok, munkalátogatások, nyomon követési tevékenységek, képzés, továbbá az 1. cikk (2) bekezdésének h) pontja szerinti bármely más tevékenység. Az informatikai tevékenységek a következők: a meglévő transzeurópai rendszerek működtetése és fejlesztése, valamint új rendszerek fejlesztése és alkalmazása.

A Közösség költségvetésére összesen 323,8 millió euro hárul. A 2013-as program időtartama hat év, amely egybeesik a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozó pénzügyi terv időtartamával.

A szóban forgó közösségi programot továbbra is a szolgáltatóknak kellene végrehajtaniuk technikai és igazgatási segítségnyújtási szerződések útján. A Bizottság fenntartja a lehetőséget annak kivizsgálására, hogy a szóban forgó program végrehajtásának bizonyos feladatait végrehajtó hatóságokra lehet-e bízni.

5) TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

- **Hatályos jogszabályok hatályon kívül helyezése**

A javaslat elfogadása hatályos jogszabályok hatályon kívül helyezését eredményezi.

- **A javaslat részletes magyarázata**

7. cikk: Kommunikációs és információcsere-rendszerek

A transzeurópai kommunikációs és információcsere-rendszerek kiemelkedő szerepet töltenek be a vámigazgatási szervek egyetlen testületként való fellépésének megvalósíthatóságában, és különösen eredményességük és hatékonyságuk garantálásában. A 2013-as program az e határozat hatálybalépésekor fejlesztés alatt álló vagy már működő vámügyi rendszereket, valamint a közösségi jogszabályok alapján létrehozott minden új vámügyi rendszer kifejlesztését támogatja.

A Vám 2013 program támogatja az „elektronikus vám” kezdeményezést. A páneurópai

e-kormányzati fellépés – a páneurópai e-kormányzati szolgáltatásoknak közigazgatási szervek, üzleti vállalkozások és polgárok részére történő interoperábilis nyújtásáról (IDABC) szóló, 2004. április 21-i 2004/0387/EK európai parlamenti és tanácsi határozatban⁴ foglaltaknak megfelelően – a vámellenőrzések hatékonyságának fokozását és a zavartalan adatáramlást biztosító intézkedéseket tesz szükségessé a vámkezelés hatékonyabbá tétele, az adminisztrációs terhek csökkentése, a csalás, a szervezett bűnözés és a terrorizmus elleni küzdelem elősegítése, a pénzügyi érdekek szolgálata, a szellemi tulajdon és a kulturális örökség védelme, a termékbiztonság és a nemzetközi kereskedelem biztonságának fokozása, valamint az egészség- és a környezetvédelem javítása érdekében. Ebből a célból kiemelkedően fontos a vámügyi alkalmazásra szánt információs és kommunikációs technológiák (IKT) biztosítása, és ezért a Bizottság elindította a Közösségben az elektronikus, papírmentes vámkezelési környezetre vonatkozó kezdeményezést⁵.

Az előző programok bebizonyították, hogy az érdekelt felek közötti átfogó koordináció rendkívül lényeges az említett transzeurópai informatikai rendszerek zökkenőmentes irányításához. Elengedhetetlen továbbá az, hogy a Bizottság, valamint a részt vevő országok, saját feladatkörükben hasonló elkötelezettséget tanúsítsanak a már létező rendszerek működésének biztosítása, valamint a jövőbeli transzeurópai rendszerek fejlesztése iránt. A javaslat egyértelműen szétválasztja a Bizottság, valamint a részt vevő országok hatáskörét.

A Bizottság vámügyi és attól eltérő célokra közszolgáltatók számára is hozzáférést biztosíthat a kommunikációs és információcsere-rendszerekhez, amennyiben pénzügyileg hozzájárulnak a program költségvetéséhez.

8. cikk: Teljesítményértékelés

A teljesítményértékelési tevékenységeket a vámigazgatási szervek teljesítményének javítása érdekében szervezik meg, a munkamódszerek összehasonlításával. A félidős értékelés kiemelte a teljesítményértékelés hasznosságát.

9. cikk: Szemináriumok és workshopok

A szemináriumok olyan háttérrel biztosítanak, amely lehetővé teszi a részt vevő országok számára az egymás közötti információterjesztést és -cserét, új elképzelések felvetését és feltárását, valamint az ismeretek, a szakismeretek és a tapasztalatok megosztását. Adott esetben a kereskedelmi területet képviselő, kifejezetten releváns ismeretekkel rendelkező személyeket, illetve adott szakmai tapasztalattal rendelkező küldötteket is meghívunk. Az elkötelezettség ösztönzése és a stratégiai rálátás biztosítása érdekében magas szintű szeminárium szervezhető jelentősebb új tevékenységek elindítására. A részt vevő országok a – szemináriumok részeként vagy önállóan is szervezhető – workshopokon mélyrehatóan tanulmányozhatnak sajátos technikai kérdéseket.

10. cikk: Projektcsoportok és irányítócsoporthok

A projektcsoportoknak konkrét, előre meghatározott célkitűzései és kiszámítható

⁴ HL L 144., 2004.4.30., helyesbített változat: HL L 181., 2004.5.18., 2. o.

⁵ COM(2005)609 végleges, 2005.11.30.

eredményei vannak, továbbá számban és időben korlátozottak. Ezekben a csoportokban a szakértők információkat és véleményt cserélnek, és ezáltal bővítik ismereteiket. Ily módon néhány tagállam értékes szaktudást fejleszt, amely később valamennyi részt vevő ország számára elérhető lesz.

A Vám 2013 program egyik jelentős feladata a benne foglalt fellépések összehangolása olyan irányítócsoporthoz meg szervezésével, amelyekben valamennyi részt vevő ország képviselői jelen vannak.

11. cikk: Munkalátogatások

A munkalátogatások célja konkrét igazgatási gyakorlat tanulmányozása egy másik igazgatáson belül, illetve megoldás keresése stratégiai vagy gyakorlati jellegű problémákra.

12. cikk: Képzési tevékenységek

Az egymást követő vámügyi programok során különösen egyértelművé vált, hogy a képzés egységes megközelítése elengedhetetlen annak biztosításához, hogy valamennyi részt vevő ország tisztviselője elsajátíthassa a közös szakmai képességeket és ismereteket. A Vám 2013 program a Vám 2007 program során megszerzett szaktudásra épül, különösen a vegyes tanulási módszerek és a képzés egységes tartalmi elemei tekintetében.

13. cikk: Nyomon követési tevékenységek

A nyomon követési tevékenységek során a Bizottság és a részt vevő országok tisztviselői közösen tesznek látogatásokat, hogy ellenőrizzék, milyen mértékben hajtják végre nemzeti szinten a közösségi jogot és milyen akadályok jelentkezhetnek. E tevékenységek értékes információval szolgálnak a további támogatás fokozásához, illetve a helyzet megoldását célzó tevékenységek kidolgozásához.

1. cikk (2) bekezdésének h) pontja: Bármely egyéb tevékenység

A Vám 2007 programban egyértelművé vált, hogy egyes körülmények testreszabott fellépést tehetnek szükségessé különleges igények kielégítése érdekében. A Vám 2013 program lehetővé teszi a program célkitűzéseinek megvalósításához szükséges bármely egyéb tevékenység kialakítását.

3. cikk: A programban való részvétel

A részt vevő országok az Európai Unió tagállamai, a tagjelölt országok, a potenciális tagjelölt országok és az európai szomszédsági politika egyes partnerországai, amennyiben megkötötték a szükséges megállapodásokat.

14. cikk: A program keretében szervezett tevékenységek előkészítése

Amennyiben a program célkitűzéseinek eléréséhez elengedhetetlen, a program keretében szervezett tevékenységekben részt vehetnek nemzetközi szervezeteknek, harmadik országok igazgatásainak, gazdasági szereplőknek és szervezeteiknek a képviselői.

15. cikk: Információk megosztása

A 2007-es program félidei értékelése megerősítette, hogy szükség van – mind az egyes igazgatások között, mind az igazgatások és a Bizottság között – az információk és az ismeretek cseréjének strukturáltabb megszervezésére, valamint a program keretében szervezett események során szerzett ismeretek egységesítésére. Ezért a 2013-as program különös figyelmet fordít majd az információk megosztására és a tudásmenedzsmentre.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA**a közösségi vámügyi cselekvési program (Vám 2013) létrehozásáról**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 95. cikkére,

tekintettel a Bizottság javaslatára⁶,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére⁷,

a Szerződés 251. cikkében megállapított eljárásnak megfelelően,

mivel:

- (1) Az elkövetkezendő évek során a Közösség legjelentősebb célkitűzése a lisszaboni stratégia újraindításában is tükröződő növekedés, illetve munkahelyteremtés. A vámügyi területen létrehozott korábbi programok – különösen a közösségi vámügyi cselekvési program (a továbbiakban: „Vám 2007”) elfogadásáról szóló, 2003. február 12-i 253/2003/EK európai parlamenti és tanácsi határozat⁸ – jelentős mértékben hozzájárultak a vámpolitika általános célkitűzéseinek eléréséhez. Ezért helyénvaló az említett programok keretében megkezdett tevékenységeket folytatni. Ezt a programot hat évre kell létrehozni annak érdekében, hogy időtartama igazodjon az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között létrejött, a költségvetési fegyelemről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló *(időpont beillesztése)*-i intézményközi megállapodásban⁹ foglalt többéves pénzügyi keret időtartamához.
- (2) A vámigazgatási szervek kulcsszerepet töltenek be a Közösség érdekeinek, különösen pénzügyi érdekeinek védelmében. Ezenkívül a Közösség polgárai és gazdasági szereplői számára azonos szintű védelmet biztosítanak a Közösség vámterületének minden olyan pontján, ahol vámkezelést végeznek. Ebben az összefüggésben a Vámpolitikai Csoport által meghatározott stratégiai politika célja annak biztosítása volt, hogy a nemzeti vámigazgatási szervek olyan hatékonyan és eredményesen működjenek, és a változásban lévő vámügyi környezet követelményeinek úgy tegyenek eleget, mintha egyetlen igazgatásként lépnének fel. Ezért lényeges, hogy ez a program következetes legyen és támogassa az általános vámpolitikát, továbbá az is, hogy a vámigazgatási szervek vezetőit és helyetteseiket tömörítő Vámpolitikai Csoport létrehozása biztosítható legyen e program keretében. A program végrehajtását

⁶ HL C [...], [...], [...] o.

⁷ HL C [...], [...], [...] o.

⁸ HL L 36., 2003.2.12., 1. o.

⁹ A tárgyalások során illesztendő be.

ezért a Vámpolitikai Csoport által kidolgozott közös politikán belül a Bizottságnak és a tagállamoknak kell összehangolniuk és megszervezniük.

- (3) A vámügyi fellépés során elsőbbséget kell biztosítani a csalás elleni tevékenységeknek, minimalizálva a vámjogszabályok betartásának a gazdasági szereplőkre háruló költségeit, biztosítva az áruk külső határokon történő ellenőrzésének hatékony irányítását és a nemzetközi ellátási lánc biztonsága tekintetében a Közösség polgárainak védelmét. A Közösségnek ezért saját hatáskörben képesnek kell lennie a tagállamok vámigazgatási szervei tevékenységének támogatására, és teljes mértékben ki kell használni a közösségi jogszabályok által előírt kölcsönös igazgatási együttműködési és segítségnyújtási lehetőségekből adódó előnyöket.
- (4) A tagjelölt országok csatlakozási folyamatának támogatása érdekében ezen országok vámigazgatási szervei számára biztosítani kell a megfelelő támogatást ahhoz, hogy képesek legyenek a közösségi jogszabályok által a csatlakozás időpontjától előírt valamennyi feladat végrehajtására, beleértve a jövőbeli külső határok igazgatását is. Ezért ez a program nyitva áll a tagjelölt és a potenciális tagjelölt országok előtt is.
- (5) Az európai szomszédsági politikában részt vevő országokban végrehajtandó vámügyi reformok támogatása érdekében bizonyos feltételek mellett helyénvaló rendelkezni a program kiválasztott tevékenységeiben való részvételi lehetőségükről.
- (6) A kereskedelem fokozódó globalizációja, az új piacok kialakulása, valamint az áruk mozgási módjában és sebességében bekövetkezett változások a vámigazgatási szervek számára szükségessé teszik a közösségi vámigazgatási szervekkel, az üzleti vállalkozásokkal, a jogászai és tudományos körökkel, illetve a külkereskedelem egyéb szereplőivel fennálló kapcsolatok megerősítését. Ennek a programnak az említett köröket képviselő személyek vagy jogalanyok számára lehetővé kell tennie, hogy szükség esetén részt vehessenek a programhoz kapcsolódó tevékenységekben.
- (7) A biztonságos, számítógépes alapú transzeurópai kommunikációs és információcsere-rendszerek, amelyeknek a finanszírozása a 2007-es program keretében történik, a Közösségen belüli vámügyek működése szempontjából elengedhetetlenek a vámigazgatási szervek közötti információcseréhez, és ezeket ezért továbbra is támogatni kell e program keretében.
- (8) A Közösség által a korábbi vámügyi programok során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a különböző nemzeti igazgatások vámtisztviselőinek olyan közös szakmai tevékenységekben való részvétele, mint a teljesítményértékelés, projektcsoportok, szemináriumok, workshopok, munkalátogatások, képzések és nyomon követési tevékenységek, jelentős mértékben hozzájárul a program célkitűzéseinek eléréséhez. E tevékenységeket ezért folytatni kell, ugyanakkor szükség esetén lehetőséget kell teremteni újabb eszközök kidolgozására az igények minél hatékonyabb kielégítése érdekében.
- (9) A vámtisztviselőknek megfelelő nyelvtudásra van szükségük ahhoz, hogy a programban együttműködhessenek és részt vehessenek. Tisztviselőik megfelelő nyelvi képzésének biztosításáért a tagállamok felelnek.

- (10) A 2007-es program félidős értékelése megerősítette, hogy szükség van – mind az egyes igazgatások között, mind az igazgatások és a Bizottság között – az információk és az ismeretek cseréjének strukturáltabb megszervezésére, valamint a program keretében szervezett események során szerzett ismeretek egységesítésére. Ezért e program keretében különös figyelmet kell fordítani az információk megosztására és tudásmenedzsmentre.
- (11) Bár a program célkitűzéseinek megvalósításáért elsősorban a részt vevő országokat terheli a felelősség, a program keretében folytatott tevékenységek összehangolásához, valamint az infrastruktúra és a szükséges ösztönzés biztosításához közösségi fellépésre van szükség. Mivel az e határozatban megállapított intézkedések célkitűzéseit a részt vevő országok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a fellépés terjedelme és hatása miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség – a Szerződés 5. cikkében megállapított szubszidiaritás elvével összhangban – intézkedéseket fogadhat el. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a határozat nem lépi túl az említett célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.
- (12) Ez a határozat a program teljes időtartamára megállapítja a pénzügyi keretet, amelynek az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság közötti, a költségvetési fegyelemről és a költségvetési eljárás javításáról szóló, 1999. május 6-i intézményközi megállapodás¹⁰ 33. pontja értelmében a költségvetési hatóság számára elsődleges hivatkozási pontként kell szolgálnia.
- (13) Az e határozat végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal¹¹ összhangban kell elfogadni.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

A program létrehozása

- (1) A tagállamok vámügyi fellépésének támogatására és kiegészítésére létrejön a Vám 2013 többéves közösségi cselekvési program (a továbbiakban: „a program”) a 2008. január 1-jétől 2013. december 31-ig terjedő időszakra.

¹⁰ HL C 172., 1999.6.18., 1. o. A legutóbb a 2003/429/EK határozattal (HL L 147., 2003.6.14., 25. o.) módosított megállapodás.

¹¹ HL L 184., 1999.7.17., 23. o.

- (2) A program a következő tevékenységeket tartalmazza:
- a) kommunikációs és információcsere-rendszerek;
 - b) teljesítményértékelés;
 - c) szemináriumok és workshopok;
 - d) projektszoportok és irányítócsoportok;
 - e) munkalátogatások;
 - f) képzési tevékenységek;
 - g) nyomon követési tevékenységek;
 - h) a program célkitűzéseinek megvalósításához szükséges bármilyen egyéb tevékenység.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E határozat alkalmazásában a következő fogalommeghatározások érvényesek:

- (1) „igazgatás”: a részt vevő országok vámigazgatásért és vámügyi tevékenységekért felelős hatóságai és egyéb szervei;
- (2) „tisztviselő”: az igazgatás tagja.

3. cikk

A programban való részvétel

- (1) A részt vevő országok a tagállamok és a (2) bekezdésben említett országok.
- (2) A programban a következő országok vehetnek részt:
 - a) az előcsatlakozási stratégiák előnyeit élvező tagjelölt országok, a megfelelő keretmegállapodás és a társulási tanácsi határozatok által az ezen országoknak a közösségi programokban való részvételére megállapított általános alapelvekkel és feltételekkel összhangban;
 - b) a potenciális tagjelölt országok, a közösségi programokban való részvételükre vonatkozó keretmegállapodások létrehozását követően az ezen országokkal meghatározandó rendelkezésekkel összhangban.

- (3) A programban részt vehetnek az európai szomszédsági politika egyes partnerországai is, amennyiben a megfelelő jogszabályokat és igazgatási módszereket kellő mértékben közelítették a közösségi jogszabályokhoz és igazgatási módszerekhez, mégpedig az említett országokkal együtt meghatározandó rendelkezésekkel összhangban, a közösségi programokban való részvételükre vonatkozó keretmegállapodások létrehozását követően.
- (4) A részt vevő országokat a megfelelő igazgatás tagjai képviselik.

4. cikk

Általános célkitűzések

- (1) A programot úgy kell kialakítani, hogy biztosítsa a következő általános célkitűzések elérését:
- a) a vámügyi tevékenységek megfeleljenek a belső piac szükségleteinek, beleértve az ellátási lánc biztonságát;
 - b) a vámigazgatási szervek a feladataik elvégzése során olyan hatékonysággal működjenek együtt és teljesítsenek, mintha egyetlen igazgatás részét képeznék, a Közösség vámterületének minden pontján azonos ellenőrzéseket és jogszerű üzleti tevékenységet biztosítva;
 - c) a Közösség pénzügyi érdekeinek szükséges védelmét;
 - d) a polgárok biztonságának és védelmének fokozását;
 - e) készüljenek fel a bővítésre, ideértve az ismeretek és tapasztalatok cseréjét az érintett országok vámigazgatási szerveivel.
- (2) A vámpolitika közös megközelítését folyamatosan hozzá kell igazítani a Bizottság és a tagállamok közötti partnerségben bekövetkezett új fejleményekhez a Bizottság és a tagállamok képviselőiből álló Vámpolitikai Csoporton belül. A Bizottság rendszeresen tájékoztatja a Vámpolitikai Csoportot a program végrehajtásával kapcsolatos intézkedésekről.

5. cikk

Egyedi célkitűzések

- (1) A program egyedi célkitűzései a következők:
- a) a gazdasági szereplőkre háruló adminisztrációs terhek és megfelelési költségek csökkentése a vámrendszerek és vámellenőrzések egységesítésének és egyszerűsítésének javításával, különösen az adatbevitel és a kockázatkezelés esetében;

- b) a legjobb gyakorlatra vonatkozó munkamódszerek meghatározása, kifejlesztése és alkalmazása, különösen a vámkezelés előtti és utáni pénzügyi ellenőrzés, a kockázatelemzés, a vámenellenőrzések és az egyszerűsített eljárások területén;
- c) a tagállamok vámigazgatási szervei teljesítményének mérésére szolgáló rendszer fenntartása a teljesítmény javítása érdekében;
- d) a szabálytalanságok megelőzését célzó intézkedések támogatása az első vonalban működő vámhivataloknak biztosított gyors ellenőrzési adatszolgáltatással;
- e) páneurópai elektronikus vámkörnyezet létrehozásának támogatása az interoperábilis kommunikációs és információcsere-rendszerek fejlesztésén, valamint a szükséges jogszabályi és igazgatási változtatásokon keresztül;
- f) a meglévő kommunikációs és informatikai rendszerek karbantartása és adott esetben új rendszerek kifejlesztése;
- g) olyan intézkedések meghozatala, amelyek támogatják a csatlakozási folyamatokat előkészítő országok vámszerveit;
- h) a harmadik országokban színvonalas vámigazgatási szervek létrehozásához való hozzájárulás;
- i) a Közösség és a harmadik országok – különösen az európai szomszédsági politika partnerországai – vámigazgatási szervei közötti együttműködés javítása;
- j) közös képzés fejlesztése és megerősítése.

6. cikk

Munkaprogram

A Bizottság a 19. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban minden évben munkaprogramot határoz meg.

II. FEJEZET

A PROGRAMON BELÜLI TEVÉKENYSÉGEK

7. cikk

Kommunikációs és információcsere-rendszerek

- (1) A Bizottság és a részt vevő országok biztosítják a (2) bekezdésben említett kommunikációs és információcsere-rendszerek működőképességét.

- (2) A kommunikációs és információcsere-rendszerek a következők:
- a) közös kommunikációs hálózat / közös rendszerinterfész (CCN/CSI);
 - b) az új számítógépesített árutovábbítási rendszer (NCTS/NSTI);
 - c) a vámtarifa-rendszerek;
 - d) az elektronikus vámügyintézési rendszerek;
 - e) a biztosítékok módosítására vonatkozó rendszerek;
 - f) a közösségi jogszabályok értelmében létrehozott, és a 6. cikkben említett munkaprogram által előírt bármely új vámügyi kommunikációs és információcsere-rendszer.
- (3) A kommunikációs és információcsere-rendszerek közösségi elemei azok a hardverek, szoftverek és hálózati kapcsolatok, amelyek valamennyi részt vevő országban egységesek. A Bizottság az említett elemek működőképességének biztosítása érdekében a Közösség nevében megkötöti a szükséges szerződéseket.
- (4) A kommunikációs és információcsere-rendszerek nem közösségi elemei magukban foglalják az e rendszerek részét képező nemzeti adatbankokat, a közösségi és a nem közösségi elemek közötti hálózati kapcsolatokat, valamint azokat a szoftvereket és hardvereket, amelyeket az egyes részt vevő országok az e rendszerek teljes körű működéséhez egész igazgatásukra kiterjedően megfelelőnek tartanak. A részt vevő országok biztosítják a nem közösségi elemek folyamatos üzemeltetését és az ezen elemeknek a közösségi elemekkel való együttműködését.
- (5) A Bizottság, a részt vevő országokkal együttműködve, koordinálja a (2) bekezdésben említett rendszerek és infrastruktúra közösségi és nem közösségi elemei kialakításának és üzemeltetésének azon aspektusait, amelyek azok működőképességének, összekapcsolhatóságának és folyamatos fejlesztésének biztosításához szükségesek. Az e célra megállapított ütemterveket és határidőket a részt vevő országoknak össze kell hangolniuk.
- (6) A Bizottság vámügyi és attól eltérő célokra más közszolgáltatási feladatot ellátó intézmények számára is hozzáférést biztosíthat a kommunikációs és információcsere-rendszerekhez, amennyiben pénzügyileg hozzájárulnak a programhoz.

8. cikk

Teljesítményértékelés

A munkamódszerek, -eljárások vagy -folyamatok összehasonlítása formájában megvalósított teljesítményértékelési tevékenységeket – beleértve azt, hogy a megállapodás szerinti mutatók célja a legjobb gyakorlat meghatározása – két vagy több részt vevő ország között lehet megszervezni.

9. cikk

Szemináriumok és workshopok

A Bizottság és a részt vevő országok közösen szerveznek szemináriumokat és workshopokat, és biztosítják azok eredményeinek terjesztését.

10. cikk

Projektcsoportok és irányítócsoportok

A Bizottság, a részt vevő országokkal együttműködve, konkrét feladatok meghatározott időtartamon belüli elvégzésére projektcsoportokat, a koordinálási feladatok ellátására pedig irányítócsoportokat hozhat létre.

11. cikk

Munkalátogatások

- (1) A részt vevő országok a tisztviselők számára munkalátogatásokat szerveznek. A munkalátogatások időtartama nem haladhatja meg az egy hónapot. Minden munkalátogatás egy konkrét szakmai tevékenységre irányul, és azt az érintett tisztviselők és igazgatások megfelelően előkészítik, majd pedig értékelik. A munkalátogatások érinthetnek operatív területeket, illetve irányulhatnak elsőbbséget élvező konkrét tevékenységekre.
- (2) A részt vevő országok lehetővé teszik a látogató tisztviselők számára, hogy tényleges szerepet játsszanak a fogadó igazgatás tevékenységeiben. Ennek érdekében a látogató tisztviselőket felhatalmazzák arra, hogy végrehajtsák az azon feladatokkal kapcsolatos tennivalókat, amelyeket a fogadó igazgatás a jogrendszerével összhangban rájuk bízott.
- (3) A munkalátogatás során a látogató tisztviselőre feladatai ellátása során ugyanazon polgári jogi felelősségről szóló szabályok vonatkoznak, mint amelyek a fogadó igazgatás tisztviselőire érvényesek. A látogató tisztviselőkre ugyanazon szakmai titoktartási szabályok érvényesek, mint a fogadó ország tisztviselőire.

12. cikk

Képzési tevékenységek

- (1) A Bizottság a részt vevő országokkal együttműködve elősegíti a nemzeti képzési testületek és a vámigazgatási szervek képzésért felelős tisztviselői közötti strukturált együttműködést, különösen a következő eszközökkel:
 - a) képzési normákat alakít ki, a meglévő képzési programokat fejleszti, és szükség esetén olyan új programokat dolgoz ki, amelyek létrehozzák a tisztviselők képzésének a vámjogszabályok és vámeljáráások teljes köréhez

kapcsolódó közös magját annak érdekében, hogy a tisztviselők elsajátíthassák a szükséges szakmai képességeket és szaktudást;

- b) adott esetben összehangolja azokat a tevékenységeket, amelyek minden részt vevő ország tisztviselője számára elérhetővé teszik a vámügyi képzéseket, amennyiben a részt vevő országok biztosítanak a tisztviselők számára ilyen képzéseket;
 - c) adott esetben kialakítja a közös vámügyi képzéshez és a vámügyi képzés irányításához szükséges infrastruktúrát és eszközöket;
 - d) mérlegeli az egyéb közszolgáltatókkal együtt megszervezhető képzési tevékenységek kialakításának lehetőségeit.
- (2) A részt vevő országok gondoskodnak arról, hogy a közös képzési programok és az (1) bekezdés c) pontjában említett közös vámügyi képzési infrastruktúra teljes mértékben beépüljön nemzeti képzési programjaikba.

A részt vevő országok gondoskodnak továbbá arról, hogy tisztviselőik megkapják azon alap- és továbbképzést, amely ahhoz szükséges, hogy közös szakmai képességeket és szaktudást szerezzenek a közös képzési programokkal összhangban, és hogy e tisztviselők részesüljenek a programban való részvételt lehetővé tevő, kielégítő szintű nyelvtudás elsajátításához szükséges nyelvi képzésben.

13. cikk

Nyomon követési intézkedések

- (1) A Bizottság a részt vevő országokkal együttműködve meghatározza a közösségi vámjogi szabályozás esetlegesen nyomon követendő területeit.
- (2) Az ilyen nyomon követést a tagállamok vámtisztviselőiből és a Bizottság tisztviselőiből álló közös csoportok végzik. Ezek a csoportok – tematikus vagy regionális szempontok alapján – a Közösség vámterületén belül olyan különböző helyszíneket keresnek fel, ahol vámigazgatási szervek teljesítik feladataikat. A csoportok megvizsgálják a nemzeti szinten alkalmazott vámügyi gyakorlatokat, megállapítják a szabályok végrehajtásával kapcsolatban felmerülő nehézségeket, és adott esetben a teljes vámügyi fellépés hatékonyságának javítása érdekében javaslatokat tesznek a közösségi szabályok és munkamódszerek kiigazítására. A jelentéseket eljuttatják a tagállamoknak és a Bizottságnak.

14. cikk

A program keretében szervezett tevékenységekben való részvétel

Amennyiben a 4. és 5. cikkben említett célkitűzések eléréséhez elengedhetetlen, a program keretében szervezett tevékenységekben részt vehetnek nemzetközi szervezetek, harmadik országbeli igazgatások, gazdasági szereplők és szervezeteik képviselői.

15. cikk

Információk megosztása

A Bizottság a részt vevő országokkal együttműködve kialakítja a program tevékenységei során nyert információk rendszeres és strukturált megosztását.

III. FEJEZET

PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

16. cikk

Pénzügyi keret

- (1) A program végrehajtására a 2008. január 1. és 2013. december 31. közötti időszakra megállapított pénzügyi keret **323,8** millió euró.
- (2) Az éves előirányzatokat a költségvetési hatóság a pénzügyi terv többéves rendszerének keretein belül engedélyezi.

17. cikk

Kiadások

- (1) A program végrehajtásához szükséges kiadások a Közösség és a részt vevő országok között a (2)–(6) bekezdésekkel összhangban oszlanak meg.
- (2) A Közösség a következő kiadásokat viseli:
 - a) a 7. cikk (3) bekezdésében ismertetett kommunikációs és információcsere-rendszerek közösségi elemei beszerzésének, kifejlesztésének, telepítésének, karbantartásának és napi üzemeltetésének a költségét;
 - b) a részt vevő országok tisztviselőinek a teljesítményértékelési tevékenységekkel, munkalátogatásokkal, szemináriumokkal, workshopokkal, projektsoportokkal, képzésekkel és nyomon követési tevékenységekkel kapcsolatban felmerült utazási kiadásait és napidíját;
 - c) a szemináriumok és workshopok szervezési költségeit, valamint a külső szakértők és a 14. cikkben említett résztvevők részvételével kapcsolatban felmerült utazási kiadásokat és napidíjakat;
 - d) a képzési rendszerek és modulok beszerzésének, kifejlesztésének, telepítésének és karbantartásának költségeit, amennyiben azok a részt vevő országokban egységesek;

- e) az 1. cikk (2) bekezdésének h) pontjában említett bármely más tevékenység költségeit.
- (3) A részt vevő országok együttműködnek a Bizottsággal annak érdekében, hogy az előirányzatok felhasználása a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban történjen.
- A Bizottság a költségvetési rendelettel összhangban meghatározza a kiadások kifizetésére vonatkozó szabályokat, és közli azokat a részt vevő országokkal.
- (4) A Bizottság a 19. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban meghozza a program költségvetési gazdálkodásához szükséges intézkedéseket.
- (5) A program pénzügyi támogatása fedezheti a program irányításához és a célkitűzéseinek megvalósításához közvetlenül szükséges előkészítő, nyomon követési, ellenőrzési, auditálási és értékelési tevékenységhez tartozó költségeket is, különösen a tanulmányok, értekezletek, tájékoztatási és közzétételi tevékenységek kiadásait, az információcserére összpontosító informatikai hálózatokhoz kapcsolódó kiadásokat, továbbá minden olyan technikai és adminisztrációs kiadást, amelyekkel a Közösségnek esetlegesen számolnia kell a program irányításakor.
- (6) A részt vevő országok a következő kiadásokat viselik:
- a) a 7. cikk (4) bekezdésében ismertetett kommunikációs és információcsere-rendszerek nem közösségi elemei kifejlesztésének, beszerzésének, telepítésének, karbantartásának és mindennapos üzemeltetésének költségeit;
- b) az alap- és továbbképzéssel kapcsolatos költségeket, beleértve a tisztviselők nyelvi képzését.

18. cikk

Pénzügyi ellenőrzés

Az e határozat alapján hozott finanszírozási határozatok és bármely megállapodás vagy szerződés pénzügyi ellenőrzés, illetve amennyiben szükséges, a Bizottság – beleértve az Európai Csalás Elleni Hivatalt (OLAF) – és az Európai Számvevőszék által végzett helyszíni ellenőrzés tárgyát képezik. Az e határozat alapján nyújtott támogatások a kedvezményezettekkel kötött előzetes írásos megállapodáshoz vannak kötve. Az említett megállapodásban benne foglaltatik, hogy a kedvezményezettek elfogadják az odaitélt támogatás felhasználásának az Európai Számvevőszék auditorai általi ellenőrzését.

IV. FEJEZET

EGYÉB RENDELKEZÉSEK

19. cikk

Bizottság

- (1) A Bizottság tevékenységét a „Vám 2013 bizottság”(a továbbiakban: „a bizottság”) segíti.
- (2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 4. cikkében megállapított eljárást kell alkalmazni, annak 7. és 8. cikkével összhangban. Az 1999/468/EK határozat 4. cikkének (3) bekezdésében megállapított időszak három hónap.
- (3) A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

20. cikk

Nyomon követés

A programot a részt vevő országok és a Bizottság folyamatos közös ellenőrzése kíséri.

21. cikk

Félidős és végső értékelés

- (1) A program félidős és végső értékelését a Bizottság felügyelete alatt hajtják végre, felhasználva ennek a cikknek a (2) bekezdésben említett, a részt vevő országok által készített jelentéseket és bármilyen más releváns információt. A programot a 4. és 5. cikkben ismertetett célkitűzések tekintetében értékelik.

A félidős értékelés a program eredményessége és hatékonysága szempontjából a félidőben elért eredményeket, valamint a program eredeti célkitűzéseinek további relevanciáját vizsgálja felül. Ezenkívül felméri a finanszírozási források felhasználását, valamint a nyomon követés és a végrehajtás területén elért előrehaladást.

A végső értékelés a program tevékenységeinek hatékonyságára és eredményességére összpontosít.

- (2) A részt vevő országok a következő értékelési jelentéseket nyújtják be a Bizottsághoz:
 - a) legkésőbb 2011. március 31-ig a program relevanciájáról, hatékonyságáról és eredményességéről szóló félidős értékelést;

- b) legkésőbb 2014. március 31-ig a többek között a program hatékonyságáról és eredményességéről szóló végső értékelést.
- (3) A (2) bekezdésben említett jelentések és bármely más releváns információ alapján a Bizottság a következő jelentéseket nyújtja be az Európai Parlamenthez és a Tanácshoz:
- a) legkésőbb 2011. szeptember 30-ig félidős értékelési jelentést, valamint a program folytatásának lehetőségéről szóló közleményt;
 - b) legkésőbb 2014. szeptember 30-ig a végső értékelési jelentést.
- (4) Ezeket a jelentéseket tájékoztatásul megküldik az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának is.

22. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 253/2003/EK határozat 2008. január 1-jétől hatályát veszti.

A szóban forgó határozat alapján folytatott tevékenységekhez kapcsolódó pénzügyi kötelezettségekre – teljesítésük pillanatáig – azonban továbbra is a szóban forgó határozat irányadó.

23. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a határozatot 2008. január 1-jétől kell alkalmazni.

24. cikk

Címzettek

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, ...-án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

PÉNZÜGYI KIMUTATÁS

1. A JAVASLAT CÍME:

Az Európai Parlament és a Tanács határozatjavaslata a Vám 2013 közösségi programról

2. TEVÉKENYSÉGALAPÚ GAZDÁLKODÁSI ÉS KÖLTSÉGVETÉS-TERVEZÉSI KERET

Érintett szakpolitikai terület(ek) és a kapcsolódó tevékenység/tevékenységek:
1404 Vámpolitika.

3. KÖLTSÉGVETÉSI TÉTELEK

3.1. Költségvetési tételek (működési tételek és kapcsolódó technikai és igazgatási segítségnyújtási tételek (korábban: BA-tételek)), beleértve a következő költségvetési megnevezéseket:

- 140403: Vám 2013 program
- 14010405: Vám 2013 program – Igazgatási kiadások
- A Vám 2013 program végleges költségvetési szerkezetét egy későbbi szakaszban határozzák meg.

3.2. A fellépés és a pénzügyi kihatás időtartama:

- A jogalap érvényességi ideje 2008. január 1. – 2013. december 31.
- A kifizetések 2013. december 31. után folytatódnak.

3.3. Költségvetési jellemzők:

Költségvetési tétel	Kiadás típusa		Új	EFTA-hozzájárulás	Tagjelölt országok hozzájárulásai	A pénzügyi terv fejezete
140403	nem kötelező	diff ¹² .	IGEN	NEM	IGEN	1a
14010405	nem kötelező	nem diff ¹³ .	IGEN	NEM	IGEN	1a

¹² Differenciált előirányzatok.

4. FORRÁSOK ÁTTEKINTÉSE

4.1. Pénzügyi források

4.1.1. A kötelezettségvállalási előirányzatok és a kifizetési előirányzatok áttekintése

millió EUR (három tizedesjegyig)

Kiadás típusa	Szakasz száma		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014-2015	Összesen 2008-13
---------------	---------------	--	------	------	------	------	------	------	-----------	---------------------

Működési kiadások¹⁴

Kötelezettségvállalási előirányzatok	8.1	A	41.868	48.368	50.318	54.768	59.568	62.118	-	317.008
Kifizetési előirányzatok		B	15.417	35.276	47.368	51.253	55.133	59.328	53.233	317.008

A referenciaösszegebe beletartozó igazgatási kiadások¹⁵¹⁶

Technikai és igazgatási segítségnyújtás (NDE)*	8.2.4	C	1.132	1.132	1.132	1.132	1.132	1.132	-	6.792
--	-------	---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---	-------

* A technikai és igazgatási segítségnyújtás csak a papírmentes vámkezelési és kereskedelmi környezetről szóló határozatjavaslatban (COM(2005) 609) és a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló rendeletjavaslatban (COM(2005) 608) már említett személyzetre vonatkozik.

TELJES REFERENCIAÖSSZEG

Kötelezettségvállalási előirányzatok		A+c	43.000	49.500	51.450	55.900	60.700	63.250	-	323.800
Kifizetési előirányzatok		B+c	16.549	36.408	48.500	52.385	56.265	60.460	53.233	323.800

¹³ Nem differenciált előirányzatok.

¹⁴ Olyan kiadások, amelyek nem tartoznak az érintett 14. cím 14 01 alcíme alá.

¹⁵ A 14. cím 14 01 04. jogcímcsoportja alá tartozó kiadások.

¹⁶ Az igazgatási kiadások tétel számol a program keretében folytatott tevékenységek kiszervezésének lehetőségével. A költségvetési adatok csak a 2006-ban e tárgyban elkészítendő megvalósíthatósági tanulmány befejezése után állnak majd rendelkezésre.

A referenciaösszegbe nem beletartozó igazgatási kiadások¹⁷

Személyi és kapcsolódó kiadások (NDA)	8.2.5	D	3.792	3.920	3.920	3.920	3.920	3.920		23.392
A referenciaösszegbe nem beletartozó, a személyi és a kapcsolódó költségektől eltérő igazgatási költségek (NDE)	8.2.6	E	0.312	0.312	0.312	0.312	0.312	0.312		1.872

A fellépés indikatív összköltsége

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014-2015	Összesen
TELJES KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSI ELŐIRÁNYZAT, beleértve a személyi költséget	A+c+d+e	47.104	53.732	55.682	60.132	64.932	67.482		349.064
TELJES KIFIZETÉSI ELŐIRÁNYZAT, beleértve a személyi költséget	b+c+d+e	20.653	40.640	52.732	56.617	60.497	64.692	53.233	349.064

A társfinanszírozás részletezése

Nem alkalmazható.

4.1.2. A pénzügyi programozással való összeegyeztethetőség

x A javaslat összeegyeztethető a jelenlegi pénzügyi programozással.

A határozat összeegyeztethető az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között létrejött, a költségvetési fegyelemről a hatékony és eredményes pénzgazdálkodásról szóló intézményközi megállapodáshoz csatolt többéves pénzügyi kerettel. Az 1a. alfejezetbe – Versenyképesség a növekedésért és a foglalkoztatásért – tartozik.

¹⁷

A 1401. alcím alá tartozó, a 14 01 04. vagy a 14 01 05. jogcímcsoportokon kívüli kiadások.

4.1.3. *A bevételre gyakorolt pénzügyi hatás*

x A javaslatnak nincs közvetlen pénzügyi hatása a bevételre, noha a vámigazgatási szervek modernizálása következtében a saját források beszedésének eredményesebbé és költséghatékonyabbá kell majd válnia.

4.2. **Teljes munkaidős egyenértékben kifejezett személyi állomány (beleértve a tisztviselőket, az ideiglenes és a külső alkalmazottakat) – a részleteket lásd a 8.2.1. pontban.**

Éves szükségletek	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A személyi állomány teljes létszáma	47	49	49	49	49	49

5. **JELLEMZŐK ÉS CÉLKITŰZÉSEK**

5.1. **A megvalósításra rövid vagy hosszú távon van-e szükség**

Részletesebb elemzésért lásd a Vám 2013 program hatásvizsgálatának (4) bekezdését.

A vámügyi program célja, hogy választ adjon a vámügyi területen jelentkező jelenlegi és jövőbeli kihívásokra. A hangsúly ezért a biztonság és a védelem fokozására helyeződik a Közösség területén belül és külső határainál, javítva ezáltal az európai vállalatok versenyképességét és tovább erősítve a belső piac működését. A program támogatni fogja a papírmentes elektronikus vámügyintézés megteremtését is.

Az utódprogram folytatja a vámigazgatási szervek közötti biztonságos transzeurópai elektronikus kommunikációs hálózat támogatását és szükség esetén fejleszti a létesítményeket. A vámügyi program továbbra is támogatja a vámigazgatási szervek és a tisztviselőik közötti együttműködés fejlesztését az ismeretmegosztási folyamat és az olyan legjobb gyakorlatok segítségével, amelyeknek lehetővé kell tenniük a tagállamok számára, hogy inkább egymás tapasztalataiból tanuljanak, mint nulláról fejlesszenek ki szaktudást. A vámügyi program figyelembe fogja venni, hogy mindegyik igazgatásnak eltérő a kiindulópontja. A program kellő rugalmasságot biztosít a tagállamok számára ahhoz, hogy testreszabott cselekvési tervet dolgozzanak ki sajátos szükségleteik kezelésére.

A vámügyi program jelentős hatást gyakorol a mindennapi munkára, mivel a meglévő IT-rendszerek mintegy 100 000 vámtisztviselő számára naponta frissített adatokat biztosítanak. A vámügyi program szintén jelentős segédeszköz a vámtisztviselők számára a termékhamisítás elleni küzdelem és az ellenőrzések megszervezése során.

5.2. A közösségi részvétel által képviselt hozzáadott érték, valamint a javaslatnak az egyéb pénzügyi eszközökkel való összeegyeztethetősége és esetleges szinergiája

Lásd a Vám 2013 és a Fiscalis 2013 program hatásvizsgálatának 2. szakaszát.

Részletesebb elemzésért lásd a Vám 2013 program hatásvizsgálatának (6) bekezdését.

Ha nem létezne a vámügyi program, a tagállamoknak még mindig javítaniuk kellene az együttműködést, és az Európai Unió vámpolitikai célkitűzéseinek megvalósítása érdekében harmonizációra kellene törekedniük. Ez például azt jelentené, hogy a 25 tagállam között nem létezne biztonságos hálózati kapcsolat és információcsere-rendszer, és az IT-rendszereket nem lehetne egymással összekapcsolni. Közösségi támogatási program nélkül e célkitűzések eléréséhez sokkal több időre lenne szükség. Ez a költségvetés és a humán erőforrások szempontjából költségesebb lenne, kevesebb eredményt hozna, és mindenképp a szervezés sokkal kevésbé lenne hatékony. A félidős értékelés kimutatta, hogy a program valamennyi érdekelt fele egyetért abban, hogy az EU vámuniójának működtetéséhez a közösségi program elengedhetetlen.

A vámügyi program a vámtisztviselők közötti szervezett ismeret- és tapasztalatcseréhez struktúrákat hozott létre. E struktúráknak köszönhetően a vámügyi program az Európai Unió vámpolitikájának végrehajtása területén folytatott együttműködés hivatkozási alapja lett. A program kellő rugalmasságot biztosít a tagállamok igazgatásai számára ahhoz, hogy testreszabott választ alakíthassanak ki különleges igényeik kielégítésére. A Vám 2013 program nélkül az összes vámigazgatási szerv között, illetve valamennyi vámpolitikai területen nem lehetne szisztematikusan megszervezni az információk és az ismeretek cseréjét. A vámügyi program leállítása esetén a meglévő struktúrák és kapcsolattartási pontok szétesnének, hiszen a közöttük lévő összetartó erő szűnne meg. A vámigazgatási szervek ennek következtében, az ismeretek vagy egymás tapasztalatainak cseréje helyett, inkább fokozottan befelé fordulhatnak.

5.3. A javaslat céljai, az attól várt eredmények, illetve az azzal összefüggő mutatók a tevékenység alapú irányítás keretében

A programot úgy kell kialakítani, hogy biztosítsa a következő általános célkitűzések elérését:

- a) a vámügyi tevékenységek megfeleljenek a belső piac szükségleteinek, beleértve az ellátási lánc biztonságát;
- b) a vámigazgatási szervek a feladataik elvégzése során olyan hatékonysággal működjenek együtt és teljesítsenek, mintha egyetlen igazgatás részét képeznék, a Közösség vámterületének minden pontján azonos ellenőrzéseket és jogszerű üzleti tevékenységet biztosítva;

- c) a Közösség pénzügyi érdekeinek szükséges védelmét;
- d) a polgárok biztonságának és védelmének fokozását;
- e) készüljenek fel a bővítésre, ideértve az ismeretek és tapasztalatok cseréjét az érintett országok vámigazgatási szerveivel.

A program konkrét céljai a következők:

- a) a gazdasági szereplőkre háruló adminisztrációs terhek és megfelelési költségek csökkentése a vámrendszerek és vámellenőrzések egységesítésének és egyszerűsítésének javításával, különösen az adatbevitel és a kockázatkezelés esetében;
- b) a legjobb gyakorlati munkamódszerek meghatározása, kifejlesztése és alkalmazása, különösen a vámkezelés előtti és utáni ellenőrzés, a kockázatelemzés, a vámellenőrzések és az egyszerűsített eljárások területén;
- c) a tagállamok vámigazgatási szervei teljesítményének mérésére szolgáló rendszer fenntartása a teljesítmény javítása érdekében;
- d) a szabálytalanságok megelőzését célzó intézkedések támogatása az első vonalban működő vámhivatalok részére az ellenőrzésre vonatkozó gyors adatszolgáltatással;
- e) páneurópai elektronikus vámkörnyezet létrehozásának támogatása az interoperábilis kommunikációs és információcsere-rendszerek fejlesztésén, valamint a szükséges jogszabályi és igazgatási változtatásokon keresztül;
- f) a meglévő kommunikációs és informatikai rendszerek karbantartása és adott esetben új rendszerek kifejlesztése;
- g) olyan intézkedések meghozatala, amelyek támogatják a csatlakozási folyamatokat előkészítő országok vámszerveit;
- h) a harmadik országokban színvonalas vámigazgatási szervek létrehozásához való hozzájárulás;
- i) a Közösség és a harmadik országok – különösen az európai szomszédsági politika partnerországai – vámigazgatási szervei közötti együttműködés javítása;
- j) közös képzés fejlesztése és megerősítése.

A Bizottság minden évben munkaprogramot határoz meg.

Mutatók

A mutatók kialakítása a Vám 2013 program megkezdése előtt történik.

5.4. Végrehajtási módszer (indikatív)

X Központosított irányítás

közvetlenül a Bizottság által

6. FELÜGYELET ÉS ÉRTÉKELÉS

6.1. Felügyeleti rendszer

A mutatók kialakítása úgy történik, hogy az elért előrelépés rendszeres felügyelete megvalósítható legyen.

A hatóságok a nyomon követési jelentések lehető leghatékonyabb összeállításához szükséges minden információt megküldenek a Bizottságnak.

6.2. Értékelés

6.2.1. Hatásvizsgálat

Készült hatásvizsgálat, amelyet a javaslatához csatolnak.

6.2.2. Előzetes értékelés

Az előzetes értékelést a hatásvizsgálat váltotta fel.

6.2.3. Az időközi/utólagos értékelés nyomán hozott intézkedések (hasonló, korábbi tapasztalatok tanulsága)

6.2.4. A jövőbeni értékelések feltételei és gyakorisága

Az eredményesség és a hatékonyság tekintetében a program félidős eredményeit elsőként a félidős értékelésről szóló jelentés értékeli. A program eredeti célkitűzéseinek relevanciáját szintén értékeli, hogy ellenőrizzék, szükséges-e kijelölni a program végrehajtásának második szakaszában változtatásokat vagy kiigazításokat. Az időközi jelentés a részt vevő országok által benyújtott jelentésekre és minden egyéb rendelkezésre álló adatra épül. A jelentést a Bizottság készíti el.

A végső értékelésről szóló jelentés az időközi értékelésre, a részt vevő országok végső jelentéseire és minden egyéb rendelkezésre álló adatra épül. A végső értékelésről szóló jelentés a program hatékonyságára és eredményességére vonatkozóan nyújt végső értékelést az elért eredmények és a program célkitűzéseinek összehasonlítása segítségével. Elképzelhető más értékelési kritérium – mint például hasznosság és fenntarthatóság – alkalmazása is.

1. **A program félidős és végső értékelését a Bizottság felügyelete alatt** hajtják végre, felhasználva a (2) bekezdésben említett, a részt vevő országok által készített jelentéseket és bármilyen más releváns információt.

A félidős értékelés a program eredményessége és hatékonysága szempontjából a félidőben elért eredményeket, valamint a program eredeti célkitűzéseinek további relevanciáját vizsgálja felül. Ezenkívül felméri a finanszírozási források felhasználását, valamint a nyomon követés és a végrehajtás területén elért előrehaladást.

A végső értékelés középpontjában többek között a program tevékenységeinek hatékonysága és eredményessége áll.

2. A részt vevő országok továbbítják a Bizottságnak a következőket:
 - a) legkésőbb 2011. március 31-ig a program relevanciájáról, hatékonyságáról és eredményességéről szóló félidős értékelést;
 - b) legkésőbb 2014. március 31-ig a többek között a program hatékonyságáról és eredményességéről szóló végső értékelést.
3. A Bizottság az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak benyújtja a következőket:
 - a) legkésőbb 2011. szeptember 30-ig az (1) bekezdésben említett félidős értékelési jelentést, valamint a program folytatásának lehetőségéről szóló közleményt;
 - b) legkésőbb 2014. szeptember 30-ig az (1) bekezdésben említett végső értékelési jelentést.

7. CSALÁS ELLENI INTÉZKEDÉSEK

A biztonságos transzeurópai számítógépes infrastruktúra fejlesztésének és a program keretében kialakított egyéb tevékenységeknek a költségeit szerződéses alapon teljesítik a bizottsági szolgálatok kifizetést megelőzően végzett, bevált ellenőrzési eljárása alapján, figyelembe véve a szerződéses kötelezettségeket, valamint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodást és az általános gazdálkodást. A csalás elleni intézkedésekről (ellenőrzések, jelentések stb.) a Bizottság és a kedvezményezettek között létrejött minden szerződés rendelkezik.

Az együttes fellépéseket (a személyzethez kapcsolódó eszköztárat) a Vám 2013 program együttes fellépésekre szánt költségvetéséből finanszírozzák. A tisztviselők költségeit az alábbi módon kell visszatéríteni:

Mindegyik tagállamban van egy vámügyi kapcsolattartó pont, amely – a programokhoz meghatározott pénzügyi szabályokkal összhangban – előleget kap a vámügyi programokban részt vevő tisztviselők utazási kiadásainak ésapidíjának visszatérítésére. Ezek a kapcsolattartó pontok a program pénzügyi útmutatójában meghatározott számos szervezési költséget is visszatérítenek. A részt vevő országoknak a tevékenységek bejelentésére szolgáló eszköz segítségével kell bejelenteniük ezeket a költségeket, ugyanakkor az igazoló dokumentumokat a kiadás költségvetési évének végét követően legalább öt évig a helyi irattárban kell tárolni.

A harmadik országokból, nemzetközi szervezetekből vagy a magánszférából származó résztvevők költségeit közvetlenül a Bizottság téríti meg a kialakult gyakorlat alapján.

A program irányítására alkalmazandó pénzügyi rendelkezéseknek való megfelelés biztosítása érdekében a Bizottság pénzügyi szolgálatai a tagállamokban ellenőrző látogatásokat tesznek.

8. A FORRÁSOK RÉSZLETEZÉSE

8.1. A javaslat célkitűzéseinek pénzügyi költségei

(Fel kell tüntetni a célkitűzésekre, a fellépésekre és a teljesítésekre vonatkozó fejezeteket)	Teljesítések típusa	Átlagos költség	2008		2009		2010		2011		2012		2013		ÖSSZESEN	
			Teljesítések száma	Összköltség	Teljesítések száma	Összköltség	Teljesítések száma	Összköltség	Teljesítések száma	Összköltség	Teljesítések száma	Összköltség	Teljesítések száma	Összköltség	Teljesítések száma	Összköltség
1. SZ. MŰKÖDÉSI CÉLKITŰZÉS: Vám 2013																
1. fellépés: Együttes fellépések																
- Együttes fellépések				7.500		7.500		7.500		7.700		7.800		8.000		46.000
- Közös képzési eszközök				1.500		1.500		1.750		2.000		2.200		2.450		11.400
2. fellépés: IT- fellépések																
- CCN/CSI																
- 1. végeredmény	IT- szerződés			6.500		7.000		7.700		8.000		8.000		9.000		46.200
- Árutovábbítás																
- 1. végeredmény	IT- szerződés			6.500		7.500		7.000		7.000		7.000		6.000		41.000

- Vámtarifa																
- 1. végeredmény	IT-szerződés			6.000		6.000		6.000		6.000		6.000		6.000		36.000
- A vámügyintézés (elektronikus vámügyintézés) biztonsági szempontjai																
- 1. végeredmény	IT-szerződés			5.000		6.000		6.500		7.200		7.200		6.800		38.700
- e-vám																
- 1. végeredmény	IT-szerződés			8.868		12.868		13.868		16.868		21.368		23.868		97.708
ÖSSZKÖLTSÉG				41.868		48.368		50.318		54.768		59.568		62.118		317.008

Kötelezettségvállalási előirányzatok millió euróban (három tizedesjegyig)

8.2. Igazgatási kiadások

Az emberi és igazgatási erőforrásra irányuló igényt az éves elosztási eljárás keretén belül az irányító főigazgatóságnak odaítélt keretösszeg fedezi. Az álláshelyek elosztása során figyelemmel kell lenni arra, hogy az álláshelyek a szervezeti egységek közötti esetleges újraelosztása az új pénzügyi tervnek megfelelően történjék.

8.2.1. Személyi állomány létszáma és típusa

Foglalkoztatás jellege		A fellépés kezelésére a meglévő és/vagy pótlólagos állományból kirendelendő létszám (álláshelyek száma/teljes munkaidős egyenérték)					
		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tisztviselők vagy ideiglenes alkalmazottak ¹⁸ (14 01 01)	A*/adminisztrátor	14	14	14	14	14	14
	B*,C*/asszisztens	14	14	14	14	14	14
A 14 01 02. jogcímcsoportból finanszírozott állomány ¹⁹		12	14	14	14	14	14
A 14 01 04/05*. jogcímcsoportból finanszírozott egyéb állomány ²⁰		7	7	7	7	7	7
ÖSSZESEN		47	49	49	49	49	49

* Az emberi erőforrások csak a papírmentes vámkezelési és kereskedelmi környezetről szóló határozatjavaslatban (COM(2005) 609) és a Közösségi Vámcodek létrehozásáról szóló rendeletjavaslatban (COM(2005) 608) már említett személyzetre, valamint a program irányítására kijelölt személyzetre (2A*, 2.B*/C* kategóriás személyre, 1 kihelyezett tagállami szakértőre) vonatkozik.

¹⁸ Amelynek költségét NEM fedezi a referenciaösszeg.

¹⁹ Amelynek költségét NEM fedezi a referenciaösszeg.

²⁰ Amelynek költségét tartalmazza a referenciaösszeg.

8.2.2. A fellépés keretében felmerülő feladatok leírása

A következő személyzeti igények merülnek fel összesen:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A*	0	0	0	0	0	0
B* /C*	0	0	0	0	0	0
Kihelyezett tagállami szakértők	3	2	0	0	0	0
Szakértők	0	0	0	0	0	0

* A létszámbővítés csak a papírmentes vámkezelési és kereskedelmi környezetről szóló határozatjavaslatban (COM(2005) 609) és a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló rendeletjavaslatban (COM(2005) 608) már említett személyzetre vonatkozik.

8.2.3. A – jogszabályban meghatározott – állomány származási helye

x A cserére vagy meghosszabbításra kerülő program irányításához jelenleg hozzárendelt álláshelyek: az e tevékenységhez jelenleg kirendelt 9 álláshelyet továbbra is az elektronikus vámügyintézés és a korszerűsített Vámkódex keretében rendelik ki, és 8 álláshelyet már előzetesen kirendeltek ezekre a fellépésekre a 2006-os költségvetési eljárás keretében.

x A 2007. évi politikai stratégia/előzetes költségvetés-tervezet keretében már hozzárendelt álláshelyek: 8 álláshelyre van szükség az elektronikus vámügyintézés és a korszerűsített Vámkódex keretében

A következő éves politikai stratégia/előzetes költségvetés-tervezet eljárásának keretében igénylendő álláshelyek

Az irányító szolgálaton belül meglévő állomány felhasználásával átcsoportosítandó álláshelyek (belső áthelyezés)

Az n. évben szükséges, de az éves politikai stratégiában/előzetes költségvetés-tervezetben az adott évre nem előirányozott álláshelyek

8.2.4. *A referenciaösszegbe beletartozó egyéb igazgatási kiadások (14 01 04/05 – Igazgatási kiadások)*

millió EUR (három tizedesjegyig)

Költségvetési tétel (szám és megnevezés)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	ÖSSZESEN
1 Technikai és igazgatási segítségnyújtás (beleértve a kapcsolódó személyi költségeket)							
Végrehajtó hivatalok ²¹	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Egyéb technikai és igazgatási segítségnyújtás	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
- belső *	1.132	1.132	1.132	1.132	1.132	1.132	6.792
- külső	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Teljes technikai és igazgatási segítségnyújtás	1.132	1.132	1.132	1.132	1.132	1.132	6.792

* A technikai és igazgatási segítségnyújtás csak a papírmentes vámkezelési és kereskedelmi környezetről szóló határozatjavaslatban (COM(2005) 609) és a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló rendeletjavaslatban (COM(2005) 608) már említett személyzetre vonatkozik.

²¹ Hivatkozni kell az érintett végrehajtó hivatal(ok)ra vonatkozó pénzügyi kimutatásra.

8.2.5. *A referenciaösszegbe nem tartozó személyi és kapcsolódó költségek*

millió EUR (három tizedesjegyig)

A személyi állomány típusa	2008	2009	2010	2011	2012	2013	ÖSSZESEN
Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak (14 01 01.)	3.024	3.024	3.024	3.024	3.024	3.024	18.144
A 14 01 02. jogcímcsoportból finanszírozott személyi állomány (kiszolgáló alkalmazottak, kihelyezett tagállami szakértők, szerződéses alkalmazottak stb.) (határozza meg a vonatkozó költségvetési tételt)	0.768	0.896	0.896	0.896	0.896	0.896	5.248
Személyi és kapcsolódó – a referenciaösszegbe NEM tartozó – költségek összesen	3.792	3.920	3.920	3.920	3.920	3.920	23.392

Számítás – *Tisztviselők és ideiglenes alkalmazottak*

Adott esetben a 8.2.1. pontra kell hivatkozni.

Tisztviselőnként/ideiglenes alkalmazottanként évente 108 000 EUR.

Számítás – *A 14 01 02. jogcímcsoportból finanszírozott személyi állomány*

Adott esetben a 8.2.1. pontra kell hivatkozni.

A 14 01 02. jogcímcsoportból finanszírozott személyzet esetében évente 64 000 EUR/fő.

Számítás – *A 14 01 04/05 jogcímcsoportból finanszírozott személyzet*

Adott esetben a 8.2.1. pontra kell hivatkozni.

A 14 01 04/05. jogcímcsoportból finanszírozott személyzet esetében évente 161 700 EUR/fő.

8.2.6. *A referenciaösszegbe nem tartozó egyéb igazgatási kiadások*

millió EUR (három tizedesjegyig)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	ÖSSZESEN
14 01 02 11 01 – Kiküldetések	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	1.800
14 01 02 11 02 – Ülések és konferenciák	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
14 01 02 11 03 – Bizottságok ²²	0.012	0.012	0.012	0.012	0.012	0.012	0.072
14 01 02 11 04 – Tanulmányok és konzultációk	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
14 01 02 11 05 – Információs rendszerek	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
2 Egyéb irányítási kiadások összesen (14 01 02 11)	0.312	0.312	0.312	0.312	0.312	0.312	1.872
3 Egyéb igazgatási jellegű kiadások (a költségvetési tétel megadása mellett)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
A személyi és kapcsolódó költségeken kívüli (a referenciaösszegbe NEM tartozó) igazgatási kiadások összesen	0.312	0.312	0.312	0.312	0.312	0.312	1.872

* Az ülésekről már említést tesz a papírmentes vámkezelési és kereskedelmi környezetről szóló határozatjavaslat (COM(2005) 609) és a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló rendeletjavaslat (COM(2005) 608) is.

Számítás – *A referenciaösszegbe nem tartozó egyéb igazgatási kiadások*

Kiküldetésenként 1 000 EUR

A bizottságok: komitológiai bizottság, vámügyi bizottság: évente egy ülés, 27 szakértő utazási kiadásai.

²² Nevezze meg a bizottság típusát, és azt a csoportot, amelyhez tartozik.